

ACTUAL PROBLEMS OF SCIENCE AND PRACTICE

**ПРОБЛЕМА ІМПОРТОЗАЛЕЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ
УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСАХ**

Демченко І. В.

к.е.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

Актуальність проблеми. Тенденції сучасного розвитку світового економічного середовища, підсилення міжнародної інтеграції економік країн світу та прискорення світової глобалізації зумовлені потребами сталого розвитку суспільства. З іншого боку, спостерігається низка фінансово-економічних важелів, які стимулюють відкритість економік світу. Разом з тим, кожна з країн може переслідувати власні інтереси, покликані забезпеченню фінансової та продовольчої безпеки, зміцненню власних конкурентних переваг та посиленню геополітичного впливу. На перетині забезпечення інтересів міжнародних партнерів та захисту національних інтересів тривалий час функціонує національна економіка України.

Виклад основного матеріалу. Наголосимо, що відкрита економіка несе переваги виключно в тому випадку, коли за мінімального рівня втручання держави умови зовнішньої торгівлі сприяють розвитку національних товаровиробників. Така умова стає наслідком наявності розвиненого реального сектору економіки за напрямками, що дає змогу країні в цілому пропонувати світовим партнерам або унікальну продукцію, або вироби конкурентоздатної якості та ціни.

Ще одною умовою позитивних зрушень сталого розвитку та швидких структурних перебудов стає високий рівень внутрішнього попиту. Стабільність контрагентів всередині країни стає, по-перше, фінансовим компенсатором можливих невдалих спроб бізнесу вивести продукцію на експорт. По-друге, стійкий попит з боку споживачів – стимул подальшого вдосконалення виробництва та індикатор його ефективності.

За відсутності зазначених умов відкритість економіки країни спричиняє додаткові загрози її фінансовій стабільності. Відсутність компенсаторів відчувається особливо гостро за умов несприятливих умов зовнішньоекономічних зобов'язань, волатильністю на фінансових ринках та процесів курсоутворення, а також несприятливого тренду світових цін на товари, що системно формують експортний потенціал країни.

Ретроспективний та сучасний стан балансу товарів (табл. 1) свідчить про хронічну імпортозалежність національної економіки.

Динаміка торгового балансу України у 2010-2019 рр.*

Роки	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Баланс товарів	-9 597	-18 031	-21 846	-22 128	-7 128	-3 455	-6 942	-9 663	-12 714	-14 332
Експорт товарів	47 299	62383	64 427	59 106	50 552	35 420	33 560	39 701	43 341	46 113
Імпорт товарів	56 896	80 414	86 273	81 234	57 680	38 875	40 502	49 364	56 055	60 445

* - побудовано автором на основі [7]

Тенденція перевищення витоку валютних цінностей по товарних операціях над валютними надходженнями за реалізовані за контрактами ЗЕД цінностями стійко спостерігається з 2010 по 2019 роки. При тому зростання міжнародної ділової активності в окремий період (2011-2013 рр.) так само призводить до збільшення розриву між експортними та імпорнтними статтями платіжного балансу. Наголосимо на проблемі імпортозалежності як такої, що стала наслідком слабкого розвитку реального сектору економіки протягом довгого часу. Загрозу як таку так само має низька локалізація виробничих потужностей. Зокрема, навіть при умові виготовлення конкурентного на зовнішніх ринках виробу спостерігається масштабна тенденція переважання імпорнтної сировини.

Висновки. Фінансово-економічна система України характеризується високою імпортозалежністю, що проявляється у поширенні імпорнтних виробів та низькій локалізації виробництва. Загрозлива тенденція сприяє подальшому виведенню валютних цінностей з країни, спричиняє додатковий тиск на курс національної грошової одиниці та є наслідком занепаду реального сектору економіки України.

Використані літературні джерела

1. Demchenko I. Key approaches of financial stability of Ukraine / I. Demchenko // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). - 2014. - № 2. - С. 5-8. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znptdau_2014_2_2.

2. Демченко І. В. Сучасна стратегія забезпечення фінансової безпеки аграрних суб'єктів господарювання / І. В. Демченко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). - 2014. - № 4. - С. 227-231. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znptdau_2014_4_40.

3. Demchenko I. V. Elements of financial safety of agrarian subjects of managing of Zaporozhe region / I. V. Demchenko // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). - 2013. - № 2(5). - С. 7-15. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/znptdau_2013_2\(5\)_2](http://nbuv.gov.ua/UJRN/znptdau_2013_2(5)_2).

4. Демченко І. В. Забезпечення фінансової безпеки в контексті передумови інноваційного розвитку промислового підприємства / І. В. Демченко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету

ACTUAL PROBLEMS OF SCIENCE AND PRACTICE

(економічні науки). - 2016. - № 3. - С. 232-239. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znptdau_2016_3_32.

5. Demchenko I. V. Formation of financial potential of enterprise / I. V. Demchenko // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). - 2018. - № 1. - С. 140-145. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znptdau_2018_1_21.

6. Демченко І.В. Переваги та ризики європейської інтеграції України. Матеріали III міжнародної науково-практичної конференції (м. Маріуполь, 9–10 жовтня 2019 р.). – Маріуполь ; Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2019. – с. 260-261. - Режим доступу: <https://dsum.edu.ua/wp-content/uploads/2019/10/Konferentsiya-2019-1.pdf#page=260>

7. Статистика зовнішнього сектору України за методологією 6-го видання "Керівництва з платіжного балансу та міжнародної інвестиційної позиції" [Електронний ресурс] Режим доступу: URL: <https://bank.gov.ua/statistic/sector-external/data-sector-external#1>.